

Nr. 2, juni 2021

**Indkaldelse til Generalforsamling mandag d. 14. juni 2021,
kl. 19.00**

Forskellige ændringer grundet Coronavirus

Andelsmejeriet Naurbjerg af Carl Elmer, Afsnit 3

Afholdelse af generalforsamling 2021

Vi forsøger os endnu en gang, måske har vi mere held med at få gennemført en generalforsamling denne gang.

Alt tyder på, at vi må mødes til generalforsamling i juni, men meget kan ske, det har vi set i hele Coronaperioden. Såfremt vi ikke må være indendørs i Aktivitets- og Frivilligcentret, vil vi afvikle generalforsamlingen uden for på pladsen, samme tidspunkt. **(der bliver ikke serveret mad eller drikke)**

Vi har brug for **tilmelding til generalforsamlingen**, da vi kan være ramt af begrænsning i hvor mange vi må være, så du skal tilmelde dig på hjemmesiden www.solofo.dk eller på telefon/SMS 21 78 79 20 – husk at opgive navne på dem der tilmeldes. Tilmelding senest den 13. juni.

GENERALFORSAMLING 2021

Solrød Lokalhistoriske Forening

Indkalder herved til

Ordinær generalforsamling i Aktivitets- og Frivilligcentret,

Solrød Center 85,

Mandag den 14. juni 2021, kl. 19.00

1. Valg af dirigent
2. Beretning
3. Fremlæggelse og godkendelse af regnskab
4. Vedtagelse af budget og herunder fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag
 - a. Bestyrelsen foreslår ændringer af vedtægter, se herunder.
6. Valg af bestyrelse: På valg er Tonny Lauridsen 2 år, Lis Hansen og Kirsten Kurland 1 år. Et bestyrelsesmedlem for 2 år. Bestyrelsen foreslår Bent Pedersen. Et bestyrelsesmedlem for 2 år, bestyrelsen foreslår Inger-Hanne Christensen
7. Valg af suppleanter: Poul-Erik Langvad, Else Haugaard-Hansen, begge modtager genvalg

8. Valg af 2 revisorer og 1 revisorsuppleant: Revisor Kjeld Ejdorf (genvalg), bestyrelsen foreslår Bendt Kirk. Revisorsuppleant: bestyrelsen foreslår Tina Glimsager.
9. Eventuelt:

Bestyrelsen foreslår følgende ændringer til vedtægterne:

1. § 1 stk. 3 ændres fra:

- a. Foreningen er medlem af ”Sammenslutningen af Lokalhistoriske Foreninger”.

Til ny tekst:

- b. *Foreningen er medlem af ”Dansk Lokalhistorisk Forening”.*
Ændringen skyldes, at den omtalte forening har skiftet navn.

2. § 4 ændres fra:

- a. 1. På den årlige generalforsamling vælges en bestyrelse bestående af 5 medlemmer og 1-3 suppleanter. Bestyrelsen konstituerer sig selv med formand, næstformand, sekretær og kasserer.
- b. 2. Bestyrelsen fastsætter selv sin dagsorden.
- c. 3. Valg til bestyrelse sker normalt for 2 år. 3 medlemmer vælges på ulige årstal og 2 på lige årstal. Der kan vælges op til 3 suppleanter og disse vælges normalt for 1 år.

Til ny tekst:

- a) *På den årlige generalforsamling vælges en bestyrelse bestående af 5 medlemmer og 1-3 suppleanter. Bestyrelsen konstituerer sig selv med formand, næstformand, sekretær og kasserer.*
- b) *Bestyrelsen fastsætter selv sin dagsorden.*
- c) *Bestyrelsen repræsenterer foreningen i alle økonomiske og juridiske forhold.*
- d) *Foreningen tegnes af formanden sammen med et bestyrelsesmedlem. Bestyrelsen kan meddele prokura.*
- e) *Bestyrelsens beslutninger træffes ved simpel stemmeflerhed. Den er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af bestyrelsen er til stede. Ved stemmelighed bortfalder et forslag.*
- f) *Valg til bestyrelse sker normalt for 2 år. 3 medlemmer vælges på ulige årstal og 2 på lige årstal. Der kan vælges op til 3 suppleanter og disse vælges normalt for 1 år.*

Ændringsforslagene skyldes, at det ikke var tydeligt nok, hvem der tegnede foreningen, banken har ønsket præciseringen under hensyntagen til hvidvaskningsloven.

Yderligere forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest den 7. juni 2021.

- O -

Kære læsere!

I blad nr.1, marts 2020 påbegyndtes her en historie, som blev afbrudt af Coronaviruset, hvor alt blev lukket ned og derved sprang vi også denne historie over i blad nr. 2, 2020.

Imidlertid tog vi så historien op igen i nr. 1, 2021, og vil nu i dette nummer gøre denne historie færdig.

Når man læser denne historie, skal man gøre sig det klart, at den er skrevet omkring 1948 – 50. Det bevirker, at mange udsagn som f.eks. ”i forrige århundrede,” så er det i 1800tallet.

EN GAMMEL MEJERIBESTYRETS ERINDRINGER AF CARL ELMER (Naurbjerg Mejeri).

Afsnit 3.

... Som ordførende stiller for Hørup var redaktør Søren Svarre, Køge. For Alberti, handelsmand Hans Nielsen, Køge og landbrugslærer Chr. Christensen, Tune. Det er blevet sagt, at det var Højre, som var skyld i Albertis valg, men sandheden er vist nok den, at det var Tunefolkene. Den indflydelse, som de havde på egnens befolkning, menes at have været årsag til Hørups fald i 1892. Hedeboernes interesse for politik skulle nok blive pisket op af aviser, møder og bekendte, hvis den ikke allerede var på højkant. Der var nok som skilte befolkningen – Forliget i 1894, systemskiftet 1901 og Det radikale Partis dannelse i 1905 – så stort et skel satte politik i befolkningen, at højremændene i Jersie, som før fortalt, ikke kunne gå med i Solrød Mejeri sammen med Venstre, men byggede året efter i Naurbjerg.

Det var et stort nederlag for Hørup og hans tilhængere landet over, at han ikke blev valgt og det skulle hævnes. Alberti, "Kolossen", som de sagde, skulle falde og prisen kunne ikke betales for højt. Derfor blev landets dygtigste politikere altid mobiliseret imod ham. Alberti alene var nok til at samle fuldt hus. De mænd, som førte ordet på vælgermøderne

og på Køge Torv, var altid værd at høre på. De skulle nok fængsle vælgerne og disse var så vågne, at de forskellige talere nok skulle blive holdt til ilden. Medens Hørup vistnok manglede evne til at komme i personlig kontakt med sine vælgere – i hvert fald har man aldrig

mærket, at han blandt sine gamle politiske tilhængere i valgkredsen, havde personlige venner – var Alberti mere beregnende og forstod at indvinde sig hos folk og beskyttet af den popularitet blev hans tilhængerkreds større. Senere da han var blevet en af landets mægtigste mænd, dryssede det ned over Køgekredsen med apotek i Havdrup, station i Gadstrup og Lille Skensved, ordner og titler, eller hjælp til folk for at få deres børn ind i gode stillinger.

Landets dygtigste politikere kom her som talere, det kunne ofte hænde, for at klare sig i en vanskelig situation, at talerne måtte appellere til det danske ”grin”, hvilket Alberti var en mester i. Ved et vælgermøde i Jersie Forsamlingshus i 1902 havde Alberti talt først, så kom redaktør Oskar Jørgensen. Han var en dygtig taler og han sparede aldrig på krudtet. Han var dengang Albertis modkandidat. Han begyndte sin tale: ”Sidst jeg var sammen med Alberti, var han kun højesteretssagfører. Da var han rå og uforskammet og uopdragen og ubehøvlet. Jeg troede dog, nu han er blevet justitsminister, at han var blevet mere velopdragen, men jeg hører, at det ikke er tilfældet, hvorfor jeg vil råde ham til at tage ud og lære nogen dannelse. Efter disse korrigerende bemærkninger går jeg over til mit egentlige foredrag”.

Alberti sad ubevægelig uden at fortrække en mine. Da han igen kom frem for at svare sin angriber, sagde han, stadig uden at der på hans ansigt var antydning af et smil: ”Jeg vil da gerne spørge Oskar Jørgensen, hvor han har været henne og lært sin dannelse, for så vil jeg da ikke rejse det sted hen”. STÆRK LATTER.

I Køgekredsen var det i 1892 det store spørgsmål ved valget: Hørup eller Alberti. Det satte politisk interesserede i bevægelse over hele landet. Udfaldet blev modtaget med jubel og med sorg og bitterhed. Her var to modstandere, der begge var betydelige mænd. Ingen ville jo bestride Albertis ualmindelige evner. På ét punkt var han desværre genial, i ca. 30 år holdt han hele det danske folk for nar og arbejdede sig helt op som justitsminister.

Han var ikke alene forbryder, men også den praktisk dygtige mand, klar, resolut, skarpsindig, med evne til hurtigt at trænge ind i en indviklet sags kerne og tage sit standpunkt til den. Han kunne være brutal, men også rede til at hjælpe dem, der bad ham derom. Både venner og modstandere. Han hjalp så godt som altid på statens bekostning, ved begunstigelser, stillinger og hædersbevisninger. Personligt kostede det ham intet, som regel da. Han var lokal politiker. I og for sig er der jo intet ondt i at pleje sin kreds, hver tager sit efter evne og held. Ved valget i Køgekredsen 1908 efter Albertis fald telefonerede Søren Svarre til mig 2 dage før om at skrive en artikel i ”Østsjællands Folkeblad” og anbefale kredsens

Venstrevælgere at afholde sig fra at stemme ved dette valg. Det nægtede jeg. Ja, husk nu på, sagde redaktøren, at De tillige med enkelte andre har haft så stor indflydelse på Albertis valg her i kredsen. Åh, det har jeg vel ikke, sagde jeg, men for øvrigt har jeg ingen anelse haft om, at han var storbedrager. Nej, naturligvis, det er der jo ingen, der har, sagde han, men nu ringer jeg om fem minutter, inden bladet går i trykken, så har De nok en lille artikel færdig. Jeg havde ikke stemt på Just Lunds opstilling i kredsen, da jeg betragtede ham dengang som mere Højre- end Venstremand, så for den sags skyld kunne jeg godt skrive den ønskede protest og det gjorde jeg – her er den: ”Jeg skal ikke nægte, at jeg blev overrasket, da jeg hørte, at Reformpartiet her i kredsen ville opstille en kandidat til det forestående folketingsvalg efter de Albertiske bedragerier, som i høj grad berører denne kreds, hvor der er mange tillidsmænd til den Sjællandske Bondestands Sparekasse og hvor der er ikke mindre end fem store mejerier, som er medlemmer i Smøreksporforeningen. Det er os, der gang på gang har holdt Alberti oppe – naturligvis uden at ane hans bedragerier – men derfor skylder vi også at lade Det radikale Parti uden forbehold få kredsen, det parti, som gennem en årrække har modarbejdet ham. Vi viser også herved vor misbilligelse overfor I. C. Christensen og S. Berg, de to mænd der efter vor mening kunne have standset svindelen for lang tid siden.

Så vidt jeg husker, ønskede Venstrereformpartiets tillidsmænd først en kandidat, der stod på partiets standpunkt til landbefæstningen, men da ingen sådan var villig, blev herr overretssagfører Just Lund accepteret på det møde i Havdrup, hvor man valgte kandidat.

Jeg vil på det bestemteste protestere imod, at det er udtryk for de anskuelser, som næres af flertallet indenfor Reformpartiets vælgere i denne kreds. Derfor bør alle Reformmænd, som ikke har skyld i, at herr Just Lund blev opstillet, protestere, både af hensyn til denne kreds og af hensyn til hele partiet”.

Naurbjerg, den 10. aug. 1908

Carl C. Elmer

Da jeg dagen efter stod på Køge Torv og hørte på valghandlingerne og den radikale kandidat, herr redaktør Brandsager, som blev valgt, tog ”Østsjællands Folkeblad” frem og læste min artikel, da ærgrede

det mig at jeg havde skrevet den. Jeg syntes hele indholdet skurrede i mine ører, ja, helt ind i min sjæl var jeg blevet overløbet, eller, hvad der var værre, forræder? Men da valget var overstået og de politiske dønninger havde lagt sig i kredsen og jeg havde læst den lille artikel, som den gamle hædersmand, redaktør Søren Svarre fik mig til at sende pr. telefon, én, ja måske to gange til, da har jeg ikke en eneste dag fortrudt et ord af, hvad jeg skrev.

HEDEBOEGNEN

Hvis man i halvfemserne kiggede indenfor i Hedeboegnens forskellige hjem, ville man finde gamle, solide bondemøbler med skabe og kister fulde af tøj og smukke Hedeboesyninger. Man undres over, at folk, som boede så nær Hovedstaden, ikke blev smittet af den mere moderne indstilling i boligudstyr, men stadig havde holdt fast ved de gamle møbler, der var gået i arv fra slægt til slægt, man mærkede, at Hedeboernes hjerte hang ved de gamle ting.

Jersie var nok den by på Hedeboegnen, som holdt sig mest isoleret. Beboerne levede som på en lille ø for sig selv som én stor familie, hvor man bevarede de gamle sæder

og skikke; gamle stolpeskabe, foldebænk, store lange egetræsborde, himmelsenge, store kister og mange andre herlige ting prydede stuerne og gemtes i kisterne. Hele sognets befolkning var én stor familie. Af fremmede tilflyttere var der i 1898 kun tre, deraf var de to gift med hver sin Jersiepige og havde i medgift fået gården.

De gamle skikke på Hedeboegnen holdt sig længst i Jersie. Gamle møbler fandtes for 50 år siden i hvert et hus og hver en gård. Det gamle oldermandslav og gilder var afløst af mandemøder og gilder, hvor byens 23 gårdmænd hver søndag klokken 9 samledes hos oldermænden for at drøfte by-sager som veje, vandgrøfternes oprensning, kreaturerne løs-slipning, salg af vej-græs og mange andre ting.

Jersie var den by på Hedeboegnen, hvor fællesdriften af løse heste, køer, kvier, kalve og får sidst hørte op. Anden Mikkelsdag kom de på ævre, det vil sige, kreaturerne blev sluppet løs. Der blev sat vagtposter ved bygrænserne, vagten bestod af drenge og unge mennesker. Oldermændene kontrollerede om vagterne var på deres plads, så kreaturerne ikke gik over bygrænsen, gjorde de det, måtte manden, som drengen tilhørte, ved mandemødet betale en mulkt. Drengen kunne så være sikker på at få en god dragt prygl af faderen eller husbonden. Ved vadestedet (Åvad) over åen til Ølse magle skiftedes husmændene til at vogte.

Der var god ævre i Jersie, de store enge og mosestrækninger og de fede agre strakte sig over et areal af ca. 1600 Td. Land, så der var noget for kreaturerne at færdes på. Alle kreaturerne var mærket med klipning, hvem de tilhørte og som Jersie sagde. Det skete, at et kreatur måtte hentes i Slemminge eller Himmeløje, 2½ mil borte, men ellers holdt besætningerne fra gårdene sammen og holdt sig i reglen på de agre, som de om morgenen blev drevet ud på. Om aftenen søgte køerne selv hjem, med de køer i spidsen, som var mest spændt af mælken. I toften hjemme ved gården var der en indhegning, hvor køerne blev malket og hvor de lå om natten. En ko kunne være borte fra flokken i flere dage, men kom så igen. Det kunne også ske, at den lå i en grøft eller mose og var druknet. Den blev så parteret og fordelt mellem mændene efter bestemte regler. Kødet skulle modtages og betales, selv om det ikke var helt friskt. Ungkvæget og hestene kom ikke i stald, før de, som Jersierne sagde, kom hjem med sne på ryggen. At fange hestene var ikke altid let, de færdedes mere end køerne og hestene er kloge dyr. De satte pris på friheden, de vidste, når de kom for vognen, var det arbejde og pisken, som ventede dem, derfor måtte de klogeste fanges med list, eller på

ryggen af en anden hest. For at holde fællesævre kunne der ikke dyrkes roer. Da så gårdmand Hans Boesen meddelte bymændene, at han ville begynde at dyrke roer, var der flere, som fulgte efter, så den fælles ævregræsning faldt bort af sig selv for godt ca. 60 år siden. På samme måde har forholdene været overalt på Hedeboegnen, men i Jersie holdt det sig længst, så længe, at flere nulevende Jersier i 1947 kunne huske det og havde været med.

På Jersie oldermandsstok var skåret 23 navne, ejerne af byens gårde. På stokken var ført regnskab over idømte mulkter i det år. For hvert år kom der en ny stok.

Det var dyrt at være oldermænd. Selv om der til mikkelsgildet, midsommergildet og fastelavns-gilderne blev givet tilskud, var udgifterne for oldermændene dog over 100 rigsdaler for et år. Desuden skulle han ene bekoste byens orne i det år.

Gårdmændene og husmændene holdt deres gilder hver for sig. Ved gårdmændenes gilder blev sønnerne budt hen til dans, for at de kunne danse med konerne, medens mændene spillede kort. Til de faste mandemøder kom bymændene kl. 9 og gik kl. 8 – 9 aften. Drikkeri var der aldrig tale om, kun til fastelavnsgilde blev der ikke sparet på punchen. Først ved forsamlingshuset bygning 1898 ophørte mandemøderne og gilderne i hjemmet.

I 70 – 90'erne satte politik et skarpt skel i befolkningen i Jersie, selv mellem søskende. Ved mandemøderne hos oldermændene sad højre- og venstremændene hver for sig og spillede kort sammen. Ja, når venstremændene var inde at danse og kom tilbage og atter begyndte at spille kort, rejste højremændene sig og tog fat på dansen.

Efterhånden svandt højremændenes antal ind og da forsamlingshuset blev bygget og førerne var blevet ældre og de provisoriske love blev afskaffet, blev der atter politisk fred i Jersie.

Dengang var slægten ren og ægte, men som samfærdselsforholdene har ændret sig, er slægten det ikke mere.

Også på andre måder har forholdene forandret sig på Hedeboegnen i disse 50 år. Dengang høstede 12 a 16 fold sæd, nu høstes 22 a 24, måske mere enkelte steder. Egnens landeveje kan heller ikke sammenlignes med dem, som vi bare for 50 år siden færdedes på.

Grus et sted, rullesten et andet, flintesten, skærver eller ingenting. Hver gård havde sit stykke sognevej at holde vedlige.

På disse, til tider ufremkommelige veje, kom før store drifter af kreaturer, fra handelsmænd inde i landet, gennem Hedeboegnen til København. Store fåreflokke, op til 200 og store kvægdrifter måtte, før banen kom, selv spadseren den lange vej for at dø. De overnattede ved kroerne på deres vej. Lille Skensved kro var én af dem. Sådanne flokke kunne være vanskelige at styre den første halve time efter et hvil, men de blev hurtigt varme og dvaske, når de så blev trætte, ville de gerne æde af vejrabatterne og grøfterne, så de led ingen nød på den lange rejse. De måtte heller ikke gå for hurtigt, så blev de forfangen i benene, bov og lårkødet blev ikke så godt. En spadseretur på 3 mil om dagen var passende, så var der tid til at få tilstrækkeligt græs på vejen.

Det kneb tit med at holde løsgående lam på markerne borte fra flokken, men flokken var mærket, så de var lette at kende. Det kunne også hænde, at når flokken kom til hovedstaden, var den forøget med et eller to lam, som driveren så påstod, at han havde købt på vejen, men flokkens ejer havde svært ved at tro det.

Den sidste nat var i laden ved Damhuskroen og den sidste tørst slukkedes i Damhussøen; før de nåede Vesterbrogade, delikaterede de sig med græsset foran Frederiksberg Slot, så de var godt tilpas, når de rokkede ned ad bakken ind i byen, ind til døden.

En gammel mand fra Jersie har fortalt mig, at når en drift kom gennem byen, var alle Jersiedrengen på benene og langs grøfterne fulgte de flokken til Solrød.

Før i tiden var færdslen ikke så stor på vejene, så de store drifter af kreaturer gjorde ingen hindringer i trafikken.

I firserne og halvfemserne begyndte de høje ”væltepetere” og de mere lave cykler at komme frem.

Mødte et hestekøretøj dengang en cyklist, var han ifølge politivedtægterne pligtig til at stå af, hvis kusken rakte pisker i vejret, stod han ikke af, var han som oftest sikker på at få en af pisker eller tvunget ned i grøften med sin cykel. Mange heste var virkelig dengang bange for cyklister og værre blev det, da bilerne

kom. Bilisterne kunne komme ud for mange oplevelser, når de mødte en nervøs og dårlig kusk.

Fra gammel tid kom bønderne og kræmmerne helt ude fra Stevns og Sydsjælland ad Gl. Køge Landevej til hovedstaden med deres varer. Kørslen foregik om natten, så de kunne være på Torvet om morgenen tidligt for at få en god stadeplads. Hestene var vant til de

natlige ture, de kendte vejen og vidste, hvor bedestederne var. Skillingskroen i Ølsemagle var en af disse. Navnet stammer fra, at der var en vejboom, som det kostede en skilling at passere. Kroen blev nedlagt i 70'erne, da banen kom. Endvidere var der Flaskekroen, Jægerkroen og Frihedskroen. Kusken kunne trygt blunde på vejen ind til byen. Færdslen var ikke stor og hesten skulle nok selv passe tempoet, så kusken blev sjældent forstyrret i sin søvn.

Da banen København – Roskilde blev bygget, blev Gl. Køge Landevej til dels nedlagt og færdslen gik over Tåstrup. Men nu ligger atter Køgevejen der; hvor før den smalle, gamle vej bugtede sig frem, ligger nu i lige linje Danmarks første cementvej langs Køge Bugt, der, hvor man for 40 – 50 år siden kunne købe strandlodder på 5 td. Land for 500 kroner, hvilket dog ingen turde vove.

Jersie gårde tilhørte fra gammel tid flere forskellige godser, stiftelser, magistrater osv. den yderste gård i byen tilhørte Lars Petersens enke og var under Gunderslevholm (skrevet med blyant:

Vandmøllegården, et bedested: Martin Larsen 14/1-1988). Derfra kom køretøj 2 gange om ugen med smør og andre varer til København. Ifølge fæstet var gården i Jersie pligtig til at have plads til heste og sengelejlighed til kusken og ligeledes til herskabet, når de med deres firspand kom til og fra København, måtte der være to opredte senge og plads til hestene og ”karossen”.

Befolkningen ved århundredets begyndelse var ikke indstillet på så mange bekvemmeligheder som nu. I Kirke Skensved sogn var der kun en telefon – den var hos høkerenken Trine Petersen.

”Høkerinden”, som lærer Wiskinge sagde. Til den telefon gav mejeriet 4 kroner kvartalet, det samme gav flere andre; vi havde en kvart mil dertil. Trine var en mild og venlig gammel kone, som alle godt kunne lide. I hendes bagrum hang telefonen, der sad på en kasse, alle vegne omkring os stod flasker, kasser, sildetønder m.m. og alt duftede af hørkramvarer, som dengang var almindeligt i den slags forretninger. Der blev tappet i mål og vejjet i poser, som Trine blæste luft i, for at hun bedre kunne få varerne i posen. Der mødtes beboerne, når de en enkelt gang skulle telefonere. Trine løb ud og ind med sine mål, kander, flaske og smilte til alle. En gang om året lagde Venstreforeningen beslag på hendes lejlighed, der blev sådan en aften drøftet politik i de små stuer og erlagt 25 øre i årskontingent til Venstres hovedkasse, en enkelt gav 50 øre, men alligevel skæppede det ikke så meget i en tom kasse.

Ved ophør af min nogle og tredive års mejeribestyrergerning, hvorfra jeg kun har gode minder, kunne jeg egentlig slutte. Men jeg vil gerne have lov til at skrive et par ord til. Måske er det det allerherligste at være ung, ung som et ungt menneske bør være. Det er vel nok forbavsende, hvor lidt man skønner på det, når man er i sin ungdomstid, for det meste går det først op for os bagefter.

Som ung er det dejligt at have store fremtidsdrømme. Skuffelser og store sorger ønskes ikke, man ønsker glæde, og at blive til glæde for den kreds man tilhører.

Enhver af os kan selv bestemme, hvad man vil regnes for i sin kreds, i sit sogn og på sin egn, ja, i sit land.

Mange vil se tilbage på et forfejlet liv. Evnen og viljen var måske god nok, men karakteren slog ikke til.

Der er ingen af os, der får ydet det, man kan. Ingen kan med sandhed sige, at han gjorde, hvad han kunne. Det er slemt at ødelægge for andre, men værre at ødelægge for sig selv og bruge sin tid på tåbelighed.

For mejeribestyrere gælder det om at have tilpasningsevne, kald det folkegunst, om du vil, men betal det ikke for dyrt. Det gælder om at være sig selv, at bevare sin sande overbevisning og sin personlige hæderlighed.

Den dag vi tog afsked med Naurbjerg, stod mejeriet nykalket og pudset op både ude og inde. I villaen strålede alle værelserne af renlighed og solen skinnede ind af vinduerne på de nyferniserede gulve.

For sidste gang stod min kone og så ind i de tomme stuer, hvor hun i de mange år havde haft sin gerning og tårerne trillede ned ad hendes kinder, da hun med vemod sagde et stille farvel til det kære hjem, hvor hun havde haft så mange stunder sammen med mand, børn og venner.

Dybt føltes afskedens hårde favntag, ikke en vind rørte sig, ikke en fugl kvidrede i den dejlige have, hvor vi begge i forening havde plantet hvert et træ og busk og hver en blomst, nej, afskeden var alligevel ikke så let. Vi følte begge, at noget blev rykket op, men vi havde jo selv villet det og dog kunne vi alligevel føle det svært i sidste øjeblik.

Naurbjerg med sine nisser og trolde, sine gamle sagn om højen på fire gloende pæle og om Højelse alterbæger; højen er nu borte, brugt til vejfyld ved amtsvejens bygning, men en vis overtro og ærbødighed knytter sig til stedet, hvor højen har ligget og for os, hvor vi har boet.

Stille gled bilen nu forbi vor nærmeste nabo. I de gamle skrøbelige huse knagede det, når stormen for omkring hjørnet og legede tagfat med det gamle stråtag. I denne gamle gård med de sprukne, tilrøgede tapeter og de ormstukne møbler boede for nogle år siden enken og

hendes datter Oline. Disse to gamle mennesker var vore fire drenges et og alt. Drengene fulgtes med Oline i mark og stald, i lo og lade og fik lov til at ride på de små heste. Enken fortalte dem historier om nisserne i højen, når hun om vinteren, gammel og runken, stod og omfavnede kakkelovnen. Deres øjne var da hele tiden rettede mod det gamle, furede ansigt.

Trods enkens høje alder og grundet på den spartanske måde, de levede på, klarede de sig tåleligt i livskampen for at bevare det gamle hjem. Der var over enkens færd og tale noget kultiveret. Hendes fader havde således titlen af kammerråd. De to kvinder var begge døde, men da vi kørte forbi det gamle hjem, som solen var så nådig at beskinne, tænkte vi begge på dem, som med hengivenhed havde fulgt vore børn frem i livet. Tiden havde også lært min kone, at som mejeribestyrerkone skal man helst leve livet med resignation og dog kan det leves godt og lykkeligt.

I 1908 var vi tre mejerister, som købte Sengeløse (Vasekilde) Andelsmejeri for 15.000 kroner. For et forholdsvis nyt og middelstort mejeri lyder det i 1947 næsten utroligt.

Efterhånden fik vi flere mejerier og ofte følte jeg lyst til at bestyre mit eget mejeri. Da jeg så i 1915 tillige med direktør Oskar Rønnebjerg, Halmstad, købte Lyngby mejeri, begyndte jeg først for alvor at tænke på at rejse fra Naumbjerg, men min kone forstod altid at lægge en dæmper på mig, når hun syntes, at jeg var ved at løbe løbsk.

Afskeden fra Naumbjerg blev grundet krigen udsat til 1923, men så kom der så megen opmærksomhed ved vort 25-års jubilæum det år, hvorfor vi ventede endnu et år.

Jeg husker at min flinke formand kom over til mig, da han havde hørt at jeg snart ville rejse. Jeg svarede ham noget undvigende, men han sagde til mig: "Du kan bare vove at rejse, så længe jeg er formand." "Så kan det måske komme til at vare længe," svarede jeg. Dagen kom nu alligevel i hans regeringstid. Der var tale om en afskedsfest, men det frabad vi os. Derimod var vi noget rigeligt til selskab de to sidste måneder.

Solrød Lokalhistoriske Forening

c/o Tonny Lauridsen

Svenstrupvang 4, 4622 Havdrup

Solrød Lokalhistoriske Forenings hjemmeside: www.solofo.dk

Formand	Tonny Lauridsen	21 78 79 20
Næstformand	Else Haugaard-Hansen	56 16 84 11
Sekretær	Bent Pedersen	21 43 39 09
Kasserer	Lis Hansen	51 74 18 98
Best. medlem	Kirsten Kurland	29 73 19 49
Arkæologiske gruppe (Kontakt til Museum Sydøstdanmark)	Kjeld Ejdorf	40 76 22 04

Årskontingent: 125 kr. for enkeltpersoner
150 for husstand, forening eller organisation

*Betaling af kontingent med girokort +01 5099978
ved netbank, eller kontakt foreningens
kasserer:*

Lis Hansen, telf. 51 74 18 98, lis.hansen@live.dk

E-mailadresser fra medlemmerne til bestyrelsen

*Foreningen udgiver hvert år 4 blade, hvor vi bringer forskellige oplysninger.
Hvis der er ekstra besked mellem to blade, så ville det være dejligt med jeres
e-mail adresse, så vi fremover kan bruge den, når det er nødvendigt.
Send venligst jeres adresse til: Tonny Lauridsen, tl@solofo.dk*

Solrød kommunes Lokalarkivs hjemmeside: www.solrødarkiv.dk

Solrød Lokalhistoriske Arkiv 56 18 19 55

*Solrød Aktivitets- og Frivilligcenter, Solrød Center 85,
2680 Solrød Strand. Åbningstid: Onsdage kl. 9.30 – 11.30
Torsdage i lige uger kl. 16. – 18.00*

Redaktion Bo Olsson
Eftertryk tilladt forudsat tydelig kildeangivelse
Tryk af medlemsblad: Grafisk Rådgivning APS
Antal tryk: 300, ISSN: 1397 – 6397